

58. ve 59. Dönem Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Coşkun **PİYASALARDA DURGUNLUK VAR, CİDDİ TEDBİRLER ALINMALI**

HAYAT PAHALILIĞI VE İŞSİZLİK, HALKI BEZDİRDİ

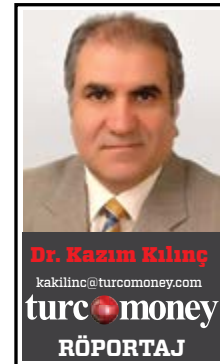
Piyasalarda durgunluk var, yüksek faiz, enflasyon, belirsizlikler, konkordato olayları, düşündürücü seviyede. Özellikle hayat pahalılığı ve işsizlik halkı bezdiren gelişmelerdendir, bu nedenle ciddi tedbirlere ihtiyaç var.

İSRAF EKONOMİSİNE SON VERMEMİZ LAZIM

Her alanda israf ekonomisine son vermemiz gerekiyor. Para politikasını sıkı mali politikalarla destekleyip üretim ile bütünleştirmek lazım. Türk toplumunun sosyal gelişmesi her zaman ekonomik gelişmenin önünde olmuştur. Üretime çok önem vermemiz gerekiyor.

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE ÖZEL SEKTÖR ÖNCÜLÜĞÜNDE KALKINMA BAŞLADI

Sıkıntılı bir dönemin ardından Demokrat Parti kuruldu ve yapılan seçimlerde tek başına iktidar oldu. Demokrat Parti halkla bütünleşti. O dönemde halk ilk defa giydiği çarıktan soğuk kuyu lastiğine geçti. Türkiye, ilk defa özel sektör öncülüğünde kalkınma modelini seçti. İhracat ve ithalat konuları gündeme geldi. Özel sektör yavaş yavaş ekonomiye sahip olmaya başladı.

Dr. Kazım Kılıncı
kakilinc@turcomoney.com
turcomoney
RÖPORTAJ

Mühendis... Profesyonel yönetici... İşadamı... İş dünyasının en büyük örgütü olan TOBB Başkanlığı... Milletvekili... Sanayi ve Ticaret Bakanı... Şair, yazar... Genç siyasetçilere, genç işadamlarına, yöneticilere rehberlik eden bir duayen siyaset ve devlet adamı, Turcomoney yazarı ve Yayın Kurulu Üyesi.. Ali Coşkun'dan söz ediyoruz... 58. ve 59. Hükümetler Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Coşkun, iş dünyasının ve siyasetin önemli makamlarında bulundu. Ali Coşkun'un, hayatını anlattığı "Bir Ömür Böyle Geçti" isimli üç ciltlik ansiklopedik anı/otobiyografi kitabı geçtiğimiz aylarda kitapçıların raflarında yerini aldı.

Ali Coşkun, kitabıyla ilgili ilginç hatıralarını anlattı, Turcomoney'nin sorularını cevaplandırdı, Türk ekonomisi ve siyasi gelişmelerle ilgili değerlendirmelerde bulundu...

-Sayın Bakan'ım, sevgili Ali ağabey, sizinle çok uzun yıllarda dayalı çok güzel bir abi-kardeş ilişkimiz var. Üç ciltlik kitabınızı okudum. Çok ilginç anılarınız var. Döneme tanıklık ettiğiniz önemli olaylar var... İşadamlarının, siyasetçilerin, yöneticilerin, gençlerin okuması gereken bir kitap. Böyle güzel bir kitaba imza attığınız için sizi tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum. Çok iyi olmuş. Hayırlı olsun...

COŞKUN-Teşekkür ediyorum. İnşallah faydalı olur. sizlerde dergicilikte, habercilikte doğru haber faydalı haber konusunda büyük hizmetler yaptınız. Allah mahcup etmesin.

-Çok teşekkür ederim. Sevgili Ali ağabey önce kitabınızla başlayalım. Anılarınızı, yaşadıklarınızı içeren bu kitabı yazma ihtiyacı nereden doğdu? Yazma fikri nasıl oluştu, nasıl aklınıza

geldi? Uzun yıllardır düşünüyor muydunuz yoksa yazmamız için başkaları telkinde mi bulundu?

COŞKUN-Aslında hatıralarımı yazmayı çok uzun süre düşünmedim. Bu konuda bir hatıramda var . Rahmetli Osman Bölükbaşı siyasette çok çileler çekmiş kültürlü tecrübeli hoş sohbet bir kişiliği vardı. Hapiste iken doğan kızına Hürriyet ismini koyuyor. Hürriyet, uluslararası tahkim konusunda bir araştırma yapıyormuş. Türkiye, anayasaya göre uluslararası tahkime kapalıydı. Ancak 2000 lı yıllarda açıldı ve ilk belirtileri , Yabancı sermayenin tahkime güvenerek Türkiye'ye doğrudan yatırım yapmasında yaşanan gelişmeler oldu. TOBB, milletlerarası ticaret odasının kurucularından olduğundan uluslararası tahkim divanı dökümanları bize geliyordu. Biz bilgisayar düzeninde

ADNAN MENDERES VE ARKADAŞLARININ İDAMI, KARA BİR OLAYDIR

Adnan Menderes asil bir insandı. Kibar bir insandı. Halkla bütünleşmiş bir insandı. Allah rahmet eylesin. Demokrat Parti dönemi, Türkiye'nin dünya ile bütünleşmede birinci adımıdır. İhtilalden sonraki olay, çok kara bir olaydır. İdam meselesi, Menderes ve arkadaşlarının idamı, kara bir olaydır. Halkın yüreğine hançer olarak saplanmıştır. Ve o acı hala devam etmektedir.

onları kayıt edip kütüphanede bir bölüm ayırmıştık. Hürriyet Hanım çalışmalarına devam ederken rahmetli Sayın Osman Bölükbaşı ile odamda sohbet etme imkanı oluyordu. Bir gün "neden hatıralarınızı yazmıyorsunuz?" soruma "Hayır yazmam çünkü benim hayatımda rol alan siyasetçiler, Öbür dünyaya göçtü. Ola ki hissiyatımıza kapılır yanlış bişey yazarım vebal altında kalırım. Öbür dünyada onlarla karşılaşmak istemiyorum" demişti bu sözünden bende etkilendim heralde. Fakat sonraları özellikle rahmetle anmak istiyorum. Prof. Dr. Sabahattin Zaim, Pr. Dr. Nevzat Yalçıntaş hocalarımız başta olmak üzere siyasetteki arkadaşlarımız ve iş dünyasındaki arkadaşlarımız çok ısrar ettiler bu ısrarlardan çok beni etkileyen olay ise üniversitelerde verdiğim konferans ve söyleşilerde karşılaştığım tablo oldu. belki eğitim sistemimizin bozukluğundan belki de bizim yönetim hatalarımızdan dolayı bugünkü gençliğin çok hazırcı, çalışmadan, yorulmadan, çaba sarf etmeden bir yerlere gelmek kısa yoldan zengin olmak istediklerini, marka giyim ve araba sahibi olma konusunda eğilimlerini gördüm. Oysaki biz mücadele ile, çile çekerek buralara geldik.

Olaki Benim hayat hikayemi okurlarda bu mücadeleden ders çıkarırlar diye yazmaya karar verdim.

-Tam olarak ne zaman karar verdiniz kitap yazmaya?

COŞKUN-Bu aşağı yukarı 10 yıl önce verdiğim bir karardı. 10 yılın 5 yılı

arşivlerden sadece dökümanları toplama ve hafızamdan süzerek onları düzenleme şeklinde geçti. 5 yıl da kaleme aldım. Kendim yazdım. Bazen banta okudum arkadaşlar çözdüler onları düzelttim. Bazen doğrudan yazıp verdim. Onları konularına göre bilgisayarda yerleştirdi. Hayat Yayınları'nın sahibi Hayati Bayrak kardeşimiz siyaset ve iş dünyasındaki arkadaşlar benimle beraber çalışan bürokratlar ne zaman bitecek diye ısrar ettiler. Neticede kitap çıktı. bu yazılanlar 70 yılın hikayesidir.

-Gerçekten kitapta çok güzel anekdotlar var Sayın Bakan'ım. Batı'da günlük tutma alışkanlığı çok fazla. Politikacılar, iş adamları çocukluğundan itibaren günlük notlar alıyor, yaşadığı olayları kaleme alıyor. Sizin böyle bir alışkanlığınız var mıydı?

COŞKUN-Evet. Ben hayatımın her döneminde notlar tuttum. İş hayatımın her safhasında arşiv edinme hassasiyetim vardı. Tabi özel notları ayrıca tutarım. Konularına göre biriktiririm.

-Şimdi çocukluk yıllarınıza gelelim . Munzur Dağı'nın eteklerinde Erzincan'a bağlı Eğin ilçesinde Başpınar Köyü'nde doğdunuz. Çocukluk yıllarınız tam da 2. Dünya Savaşı'nın patlak verdiği, faşizmin ayak seslerinin tüm dünyaya yayıldığı, kaosun hakim olduğu bir döneme denk geliyor. Çocukluk yıllarınızdan aklınızda kalan neler var?

COŞKUN-1939 yılında Başpınar'da dünyaya geldim. O zaman Nahiye

Müdürlüğü vardı. Babam da Nahiye Müdürlüğü'nde hem mutemet hem de (demek ki o zaman laiklik konusu o kadar çarpıtılmamış.) aynı zamanda imamlık yapıyormuş.. Ben Cuma günü, babam ezan okurken doğmuşum. 6 yaşında doğduğum köyde ilkokula başladım.

-Nasıl bir hayatınız vardı? Neleri hatırlıyorsunuz?

COŞKUN-O zaman yokluk vardı. Kurtuluş Savaşı'nın etkisi daha bitmemişti. 2. Dünya Savaşı'na hazırlıklar vardı. Ayrıca 1939'da Erzincan büyük depremi oldu. O deprem dolayısıyla da büyük sıkıntıları vardı.O tarihlerde de biz Elazığ iline bağlıydık. Sonradan Malatya il olunca malatyaya . Daha sonra da Erzincan a bağlanmışız. İlçemiz Eğin'in kendine has folklorü ve kültürü vardır. Fırat boylarını Oğuz boylarından gelen bir yerleşimdir. O yıllar büyük sıkıntılar ve çilelerin çekildiği yıllardı ilkokula giderken tabi o günkü imkansızlıklar içinde mesela kış aylarında her çocuk koltuğunun altında iki tane odun parçası götürme durumundaydı. Ayrıca da salgın vardı. Okulda öğrenciler kontrol ediliyordu. Bit, pire var mı diye. Yeterince sabun yoktu, çamaşırları kil ile yıkarlardı.

TÜRKİYE, ÇOK SIKINTILI DÖNEMLERDEN GEÇTİ

-Ekmek, karne ile mi dağıtılıyordu?

COŞKUN-O İstanbulda ve Ankarada idi. Köylerde öyle uygulama yoktu. Her ürün her bölgede bulunmazdı

CUMHURİYET FAZİLETTİR, CUMHURİYET’İN DEĞERİNİ ÇOK İYİ BİLMEMİZ LAZIM

Yanmış yıkılmış bir Osmanlı Cihan devletinin külleri üzerinde Mustafa Kemal Atatürk, bir avuç kendine inanan imanlı insanla beraber yola çıktı. Rütbesini, her şeyini bıraktı, Anadolu’yu adım adım gezerek halkla bütünleşerek Cumhuriyeti kurdu. Yapılan devrimler arasında en önemli devrim, Cumhuriyet’tir. Cumhuriyet fazilettir. Cumhuriyet’in değerini çok iyi bilmemiz lazım.

bir anlamda. Anadolu kendi kendine yetiyordu. Ama sıtma salgını vardı. Yeterli sağlık hizmetleri yoktu. Hastaneler, sağlık ocakları yoktu. Bu yönden sıkıntılı bir dönemde hayata atıldık. 2. sınıfa geçtiğimde babam gurbete gitmişti. Bizi Ankara’ya aldırıldı. 1946-1947’li yıllarda 2. Dünya Savaşı’nın en etkin olduğu dönemleri yaşıyorduk. Ankara’da ekmek, şeker, gaz yağı karneye bağlıydı. Memurlar bunları rahatlıkla edinebiliyordu. Çünkü devlet onlara yardım ediyordu. Fakat halk bunları bulamıyordu. O tarihlerde ezan da Türkçe okunduğu için halk tepki gösterir Ulusta olaylar olurdu. Polisin de elinde cop falan yoktu, sopaları vardı. Otobüsleri falan da yok. Üstü açık bir kamyonu topladıklarını götürüyorlardı. Halka yapılan bu zulme tepki göstermek için “Tanrı uludur, Tanrı uludur, memurlar İsmet Paşa’nın kuludur, haydin namaza, memurlar şekere gaza” diye ezanı taklit ederek tepki gösterirlerdi.

ANKARA, KÜÇÜK BİR ANADOLU KASABASI HAVASINDAYDI

Böyle bir ortamda Ankara başkent olmasına rağmen küçük bir Anadolu kasabası havasındaydı. Evlerin çoğu kerpiçtendi. Yollar kötüydü. Eğer çok hatırlı kimseler oturuyorsa hava gazı şirketinden çıkan kömürün yanmış cürufu o yollara dökülürdü. Evler satılırken, kiralanırken yolu cürufu ev diye reklam yaparlardı. Cürufu olmanın özelilği, yağmurlu havada ayak batmıyor, çamura gömülmüyordu.

TÜRKİYE, İYİ Kİ SAVAŞA GİRMEDİ

- O döneme ilişkin Cumhurbaşkanı İsmet İnönü ile ilgili kitaplara ve gazetelere konu olan bir anekdot var. Savaş bittikten sonra bir gün seçim meydanında çocuklar “Sen bizi aç bıraktın” diye bağıyor. Bunun üzerine İnönü, çocuklara hitaben, “Evet ben sizi aç bıraktım, ama babasız bırakmadım”

diyor. O dönemleri yaşayan bir insan olarak, “Keşke savaşa girseydik. Biz de belki birşeyler yapardık mı diyorsunuz, yoksa iyiki girmemişiz doğru bir karar alınmış” mı diyorsunuz?

COŞKUN-Her olayı yasanan zamanda ve mekanda değerlendirmek gerekir bana göre savaşa girmemekle Doğru bir karar alınmıştır. O gün Türkiye, gerek halkın beslenmesi için gıda konusu gerekse askerin elindeki teçizat bakımından oldukça düşündürücü durumdaydı. İsmet Paşa, bir diplomat bir komutan. Aynı zamanda güçlü bir asker olarak. Gereğini yaptığı kanaatindeyim. İsmet Paşa hükümeti devletçi bir zihniyete sahipti. O yıllarda

tek parti hükümeti hiçbir zaman içimize sinmemiştir, ama o günkü şartlarda belki de mecburiyet vardı.

CUMHURİYET FAZİLETTİR, CUMHURİYET’İN DEĞERİNİ ÇOK İYİ BİLMEMİZ LAZIM

-1946 yılında seçimler yapıldı. Türkiye, 1950 yılında ise çok partili sisteme geçti. Adnan Menderes başbakan, Celal Bayar cumhurbaşkanı oldu. Menderes ile ilgili çok farklı hikayeler anlatılıyor. Farklı bir pencerelerden farklı portreler çıkıyor karşımıza. Kimileri ilk defa Türkiye demokrasi ile tanıştı, zenginlikle tanıştı, refahla tanıştı diye anlatıyor; kimileri

de ilk yıllarda başarılı bir yönetim sergileyen Menderes, belki şımarıklık ya da başka nedenlerle otoriterleşmeye, baskılar kurmaya, medya üzerinde bir takım baskılar kurmaya, yargı üzerinde bir takım yargılar kurmaya başladı şeklinde değerlendirmeler yapılıyor. Sizin aklınızda nasıl bir Menderes kaldı?

COŞKUN-Biraz önce belirttim Yaşanan olayı, yaşanan zeminde değerlendirmek lazım. Bunu cevaplandırmak için tarihin derinliklerine gitmek lazım. Ama onun için süremiz yok. Şöyle özetleyeyim. Yanmış yıkılmış bir Osmanlı cihanı devletinin külleri üzerinde Mustafa Kemal Atatürk bir avuç kendine

inanan imanlı insanla beraber yola çıkıyor. Rütbesini her şeyini bırakıyor. Anadolu’yu adım adım gezerek halkla bütünleşerek Cumhuriyeti kuruyor. Kendisinin de ifade ettiği gibi yapılan devrimler arasında en önemli devrim, Cumhuriyettir. Cumhuriyet fazilettir. Cumhuriyet’in değerin çok iyi bilmemiz lazım. Cumhuriyet’in demokrasi ile taçlandırılmasını hedef gösteriliyor. Ama ne yazık ki o günkü dünya konjoktörü komünizim yaygın hale geliyor. İtalya’da , Almanya’da başlayan faşizm hareketleri yaşanıyor. Böyle bir ortamda Türkiye Cumhuriyeti de yeniden kuruluyor tek partili sistem ile tanışıyoruz. 40’lı yıllarda Türkiye’de ağır devlet yönetim sistemi

DİNİ TİCARİLEŞTİREN, SİYASİLEŞTİREN CEMİYETLERE DİKKAT EDİLMELİ

Türkiye’de dini ticarileştiren, menfaat kapısı yapan, dini siyasileştiren kurumlara ve cemiyetlere çok dikkat etmek lazım. Ya bilinçli olarak dış güçlerin etkisiyle ya cahilliklerinden dolayı, ya da kendi menfaatlarından dolayı menfaatlerini devam ettirmek için bu yollara düşüyorlar. Bunlara dikkat etmek lazım. Devlette de laiklik müessesini dine baskı olarak kullanmamak lazım. Dinin de siyasileşmemesi lazım.

hakim. Valiler, o zaman parti müfettişi ve partinin il baskanı durumundaydı. Aynı zamanda karneli bir hayat yaşıyorduk.

DEMOKRAT PARTİ İLE ÖZEL SEKTÖR ÖNCÜLÜĞÜNDE KALKINMA MODELİNE GEÇİLDİ

Sıkıntılı bir dönem yaşıyorduk. İşte bu dönemde Demokrat Parti kuruldu. Ve çift partili sisteme geçildi. Seçimlerin birincisinde çok söylentiler vardı. Ama ikinci seçimde Demokrat Parti tek başına iktidar oldu ve halkla bütünleşti. Halkın zulüm olarak kabul ettiği, içine sindiremediği turkce ezan degisti. O dönemde halk genelde çarık giymekten soğuk kuyu lastiğine geçti.. Çünkü insanlarımız çarık giyiyordu. Ayakkabı yoktu. Sonraki yıllarda cızlavet ismini alan parlak lastikten

ayakkabı yapıldı. Hala yaşlılar mes ayakkabısı olarak giyiyorlar. Bunlar halkta çok etkili olmuştu. Ve Demokrat Parti ikinci seçimleri de kazandı . En önemli Demokrat Parti, ilk defa özel sektör öncülüğünde kalkınma modelini seçti. O günkü kaynaklara göre belki yeterince atılım olmadı. İhracat ve ithalat konuları gündeme geldi özel sektör yavaş yavaş ekonomiye sahip olmaya kalktı. Adnan Menderes . Kibar bir insandı. Bazı hataları olabilir ama halkla bütünleşmiş bir insandı. Allah rahmet eylesin. Demokrat Parti dönemi, Türkiye’nin dünya ile bütünleşmesinde birinci adımdır. İhtilal sonrası Menderes ve arkadaşlarının idamı, kara bir olaydır. Halkın yüreğine hançer olarak saplanmıştır. Ve o acı hala devam etmektedir.

Sonraki yıllarda ithal ikameci ekonomik gelişme başladı. Süleyman Demirel hükümet döneminde Turgut Özal öncülüğünde 24 Ocak kararları alındı. İlk defa yatırım, üretim, ihracat hedefli büyüme seferberliği başladı, anavatan patisi ile devam eden gelişmelerin devami Ak Parti’ye nasip oldu. 1978 yılında ihracatımız 2 milyar 800 milyon dolar civarındaydı. Dövizimiz petrole bile yetmiyordu. Başbakan bile başbakanlıkta paltıyla oturuyordu. 2002 yıllarına geldiğimizde ihracatımız 25-30 milyar dolar civarındaydı. Şu an 160 milyar doları geçti. Bu ekonomide, dünya ile bütünleşmemiz, piyasa ekonomisini seçmemiz ve uluslararası pazarlara yönelmemizle oldu. Sizlerde dergi olarak bizzat ihracatın gelişmesi ülkemizin dünyaya açılması için çok hizmetler

yaptınız, tebrik ediyorum.

-Teşekkür ederim. Sayın Bakan’ım siz bir çok devlet adamı ile başbakanla, cumhurbaşkanı ile yakın temas halindeydiniz. Sayın Özal rahmetle anıyorum, yakın temasınızın olduğu yakın başbakanlardan, cumhurbaşkanlarından biri idi. Süleyman Demirel ile de aynı şekilde. Liderleri kıyaslarsanız bu Demirel, Ecevit, Özel ve Erbakan’ı kısaca değerlendirebilir misiniz?

COŞKUN-Böyle bir mukayese çok zor tabi. Çünkü her şahsın kendine göre özellikleri var. Gerek aileden gelir tarz, çevresinin etkisi, kültür , tahsili, devket yönetimi ya da iş tecrübeleri çok farklı. Ama hepsi memleketi seven. Devlete saygılı kişilerdi.

-Hiç unutmadığımız, ilginç bir olay var mı?

COŞKUN-Ben siyasetle Demokrat Parti gençlik kollarında tanıştım. İhtilalden sonra küskünlük dönemi başladı. Süleyman Bey ile koştüğümüz günler oldu. Ama esas Dünya ya açılış Özal ile oldu . Çünkü kotalar , tahsisler , yarı kapalı ekonomik , karma ekonomik sistem uygulanmaktaydı. Ekonomi devlet ağırlıklıydı. Yani bürokrasinin elinde idi. Tabi bürokrat olmadan devlet işlemez, ama biz bürokratik engellere karşıydık zira gizli bir el kalkınma ve sanayileşmemize engel oluyordu. Cumhuriyetimiz demokrasi ile taçlandırılacağı yerde bürokratik Cumhuriyet haline gelmişti. Dolayısıyla Özal döneminde bürokrasi ile mücadele

çok öne çıktı. O’da önemde TOBB başkanıydım adeta reformların içinde çırpındık. Özal ile çok yakın çalıştık. Hatta bazı muhabirler benim için, “Özal’ın adam”ı dediler. Halbuki ülke için faydalı olan reformlarda biz olayların içindeydik. Ama zaman zaman hem yanımdaydım hem karşımda olma durumunda kaldım. Çünkü alınan tedbirler iş dünyasını etkiliyordu. İş dünyasının tepkisi dolayısıyla biz de tepki göstermek durumunda kalıyorduk. Zor günlerdi, ama o günleri yaşadığım için çok mutluyum. Dolayısıyla liberal ekonomiye geçtik. Bazı kesimler kültürde de liberalizm zannetti. Laiklik ilkesini çok yanlış değerlendirdiler. Bu çelişkiler Türkiye’ye çok şey kaybettirmiştir. Bunun en zor günlerini de 28 Şubat olayı ile yaşadık. Özet olarak Türkiye’nin Dünya

ekonomileri ile bütünleşmesi Türkiye'nin gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Ak Parti olarak da biz bu politikaları devam ettirdik.

–Daha sonra siyasete atıldığınız ve milletvekili oldunuz...

COŞKUN-Ben Anavatan Partisi döneminde milletvekili oldum. Sonra Anavatan Partisi'nden Sayın Mesut Yılmaz Bey ile bazı konularda anlaşamadık. Örenğin kesintisiz 8 yıllık eğitim meselesinde. Bize disiplin cezası verdiler. Sayın Cemil Çiçek'i de ihraç ettiler. Cemil Çiçek'in ihrac edilmesi üzerine partiden ayrıldık. Bağımsızdık. Bağımsız milletvekili fazla etkili olamıyor. Meclis'te konuşma imkanınız bile olmuyor. O arada Fazilet Partisi kuruldu. Refah Partisi kapatıldı. Fazilet Partisi kuruluşunda görev aldık. Fazilet Partisi de Anavatan Partisi'nin ekonomik programını benimsemişti . Genel başkan yardımcısı olarak orada hizmet verdik. Daha sonra Fazilet Partisi'ni de kapattılar. O kapanınca bu sefer Ak Parti'yi kurduk. Ak Parti'de kurucu kadroda ekonomiden sorumlu genel başkan yardımcısı olarak görev yaptım.

–Sonra iki dönem üst üste 58. ve 59. dönemlerde Sanayi ve Ticaret Bakanı olarak görev yaptınız. Özel sektörün gelişmesi, sanayicilerin rahatlaması, iş adamlarının önünün açılması yönünde gayretler gösterdiniz. KOBİ'lerin

hayat bulması, onların önünün açılması gibi. “Şunları yapmak istedim, ama şunları yapamadım” dediğiniz bir şey var mı Sayın Bakan'ım?

COŞKUN-Biz iktidar olduğumuzda piyasa çok durgundu. Kamunun borçları uluslararası kurumların belirlediği %60 sınırını aşmış %70 seviyelerinde idi. Finans kurumları gözünde iflas etmiş durumdaydı . Türkiye'nin bu durumdan kurtarılması lazımdı. Ekonomik Sorunları Değerlendirme Kurulu'nu kurduk. Orada koordinasyondan sorumlu bakan oldum . Sorunlar hangi bakanlığı ilgilendiriyorsa onlarla çözüm yollarını arıyorduk. Bu uygulama hakikaten Türkiye'nin o sorunları aşmasına yardımcı oldu. Kemal Derviş Bey'in üçlü koalisyon zamanında Sayın Ecevit'in başkanlığında Sayın Mesut Yılmaz ve Sayın Devlet Bahçeli'nin döneminde Türkiye hakikaten devasa bir ekonomik krize sürüklendi. Biz onu devralmıştık. Sayın Kemal Dervis dışarıdan görevlendirdiler . Dünya

Bankası'ndan geldiği için monetarist politakalara çok yatkındı. Ve ekonomiyi ağırlıklı olarak parasal politikalar ile düzeltebileceği yönünde çalışmalar yaptı . Arkasında da çok ciddi bir siyasi otorite yoktu. Bu bakımdan yeterince başarılı olamadı. Biz ne yaptık? IMF programını aynen aldık. Kemal Derviş Bey'in politikasında değişiklik yaparak para politikalarını ciddi disiplinli mali politikalarla destekledik ve üretim ile bütünleştirdik. Bir ekonomide üretim olmadığı zaman ekonominin düzelmesi mümkün değil.

PİYASALARDA DURGUNLUK YAŞANIYOR, CİDDİ TEDBİRLERE İHTİYAÇ VAR

–Tarım ürünlerini katma değerli bir ürün haline getirmek gerekiyor.

COŞKUN-Sanayi olmadan tarımda gelişmez sanayiye ihmal etmemek lazım. Bugün geldiğimiz noktada yeni bir sanayi ve tarım politikasına ihtiyaç var. Sanayi üretim demektir. Üretim ekonominin üçüncü ayağıdır. O yüzden para politikaları ile birlikte ciddi mali politikalar ve üretim politikalarını beraber götürmek lazım. Zaman zaman bunlar ihmal edildiği için yeniden ekonomik krizler geliyor . Bugün de piyasalarda bir durgunluk yaşanıyor. Bu durgunluğun aşılması için ciddi tedbirlere ihtiyaç var. Tedbirlerin başında da israfı mücadele var. Devlette israf, halkta israf, ailede israf fevkalade önemli. Aynı zamanda devletin müstahsillere ve müteahhitlere borcunu ödemesi lazım. Bugün müteahhitler almış olduğu ihalelere ödenek alamıyorlar. Şantiyeler durmuş vaziyette. Devam edemiyor is adaminin vergi borçları vsr kdv mahsuplaşması yeterince yapılmıyor. Önümüzde 4 yılı aşkın Seçimsiz bir dönem gözüküyor. İnşallah bu dönemde ciddi tedbirler alınırsa Türkiye

yeniden yatırım cazibe merkezi haline gelir.

–Size göre en önemli problem nedir Türkiye ekonomisinde?

COŞKUN-Güven, piyasanın durgunluğu, enflasyon, faiz, işsizlik ve yatırımlar.

HAYAT PAHALILIĞI VE İŞSİZLİK, HALKI BEZDİRİR

–Bu duruma kriz diyebilir miyiz? Çoğu kişi kriz diye tanımıyor.

COŞKUN-Belki tam kriz değil, ama büyük bir sıkıntı var. Dolayısıyla borçlu borcunu ödemiyor. Alacaklı alacağını alamıyor. Enflasyon yeniden çiftli rakamlara çıktı. Dolayısıyla hep münakaşası yapılıyor. Faiz mi enflasyon mu bana göre ikiside. Türkiye'nin yatırımlar için paraya ihtiyacı var.

İSRAF EKONOMİSİNE SON VERMEMİZ LAZIM

–Size göre bu durumdan çıkmak için hangi adımları atmak lazım? Hangi tedbirleri almak lazım?

COŞKUN-Basta toplum olarak her alanda israf ekonomisine son verilmesi lazım. Atalarımızın dediği gibi her konuda ehemmi mühime tercih etmek gerekiyor. Türk toplumunun sosyal gelişmesi her zaman ekonomik gelişmenin önünde olmuştur. Dolayısıyla bunları dikkate almak gerekir.

ALTYAPI PROJELERİ BİZİM GÜVENCEMİZ

–Sayın Bakan'ım mega projeler yapıldı. Bunlar tabi Türkiye için önemli. Bu projeler, büyük kaynakların da harcadığı özel sektör – devlet iş birliği ile yapıldı . Bu konuda eleştirilerden bir tanesi de özel sektör yapsa da sonuçta Hazine garantisi var. Bu projelerin finansmanı bakımından, yöntem bakımından yanlışlık görüyor musunuz?

COŞKUN-Altyapı olmadan sanayi de olmaz ekonomide sosyal hayatta gelişmez. Demiryolu, karayolu, havaalanlarınız yoksa, limanlarınız, köprüleriniz yoksa ne yapacaksınız? Dolayısıyla bu yollar, köprüler,

havaalanları... Bunları küçümsememek lazım. Bunlar bizim geleceğimiz. Bunlar bizim güvencemiz. Ama bunun yanında halkın huzura ihtiyacı var. Halkın geçim sıkıntısından kurtulması lazım. İşsizlik rakamları tekrar çift haneli rakamlara gelmiş durumda. Ekonomilerde inşaat sektörü, yapı sektörü ekonomiyi canlandırın, ileriye taşıyan bir itici güç olarak gözükür. Fakat etkisi sürekli olmaz. Üretimde ise Yatırımın bittiği anda ekonomiye destek başlıyor. O bakımdan dengeli hareket etmek lazım. Saniyiye ve tarımı ihmal etmemek lazım. Hayat pahalılığı, işsizlik halkı bezdiren olumsuz gelişmelerdir, bu nedenle tedbirlere ihtiyaç var.

DİNİ TİCARİLEŞTİREN, SİYASİLEŞTİREN KURUMLARA ÇOK DİKKAT EDİLMELİ

–Siz muhafazakar bir insansınız. Ama hakikaten farklı kesimlerle, sosyal demokratlarla , milliyetçilerle çok değişik kesimlerle son derece iyi ilişki kuran, çok sevilen bir insansınız. Bunu

nasıl başarıyorsunuz?

COŞKUN-Eğer inanıyorsak, yüce İslam dinimiz onu emrediyor. Kuran-ı Kerim'in özünü anlarsak, dinin özünü samimi olarak yaşayacaksak emir böyle. Peygamber efendimizin gerçek hayatını ele alırsanız bizim yaptığımız hiç bir şey onun yanında. Dolayısıyla hoşgörü esastır. Kimsenin elinde iman terazisi yoktur. Hiç kimse bir başka kişi için iman bakımından karar veremez. Aslında cemaatlerin ve tarikatların halkımız dini bakımdan doğruları gösteren kurumlar olmaları lazımdır. Fakat üzülererek 15 Temmuz gecesinde o karanlık günde. Dini nerelere kadar alet ettiklerini gördük. O bakımdan Türkiye'de dini ticaretleştiren, menfaat kapısı yapan, dini siyasetleştiren kurumlara ve cemiyetlere çok dikkat etmek lazım. Ya bilinçli olarak dış güçlerin etkisiyle ya da cahilliklerinden dolayı, kendi menfaatlerini devam ettirmek için bu

yollara düşüyorlar. Dinimizin özünü yaşarsak her şey güzel olur. Diğer yonden devlette de laiklik müessesini dine baskı olarak kullanmamak lazım.

DEVLETTE LAİKLİK, İSLAMLA ÇELİŞMEZ

-Siz uzun yıllardır Turcomoney'de yazıyorsunuz. Dinin hem özgür olmasını hem de laikliğin çok önemli olduğunu gerekli olduğunu belirtiyorsunuz. Ülkemizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ü sık sık vurguluyorsunuz. Bir çok muhafazakar laikliğe farklı pencereden bakıyor. Laiklik İslamla çelişir mi?

COŞKUN-Ben tabi İlahiyatçı değilim. Bana göre devlet, laiklik anlayışla inancılı insanın din eğitimini ve ibadetini istediği şekilde yerine getirmesinin garantisidir. Zaten dinde baskı yoktur.. Bir Müslüman olarak her hareketinde örnek olacaksınız. Senin elinden dilinden her hareketinden

karşı taraf emin olacak. Seni örnek alacak.

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİNDE ÇOK ACELE ETTİK

Sayın Bakan'ım çok tartışılan bir konuya gelmek istiyorum. Türkiye, geçen sene Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi adıyla tanımlanan bir sisteme geçti. Fakat şu an gerek iktidar kanadında, gerek muhalefet tarafında ciddi tartışmalar yapıyor. Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan "bir takım düzenlemeler , reformlar yapılabilir" dedi. Bu konu üzerinde çalışılıyor. Fakat muhalefet partileri yeniden parlamenter sisteme geçilmesi gerektiğini, aksayan, eksik, hatalı yönlerin de düzeltilmesini istiyor, talep ediyor. Ne diyorsunuz? Başkanlık sistemi Türkiye'ye uygun bir model mi? Parlamenter sisteme tekrar geçilmeli mi? Yoksa Başkanlık sistemi reforme edilerek devam mı edilmeli?

COŞKUN-Kazım Bey devletlerin gelenekleri vardır. Türkiye Cumhuriyeti devleti her ne kadar Osmanlı cihan devletinden sonra kurulmuşsa da kökü binlerce yıla dayanıyor. Dolayısıyla biz dünün kabile devleti değiliz. Devletin geleneklerini bir tarafa bırakamayız. Yanlışlık varsa onları düzeltmek lazım. Parlamenter sistemde çalışmayan hususlar vardı. Hem Süleyman Demirel hem Turgut Özal başkanlık sistemini istiyordu. Ama çok yakından tanıdığım çalışmalarında bulunduğum Özal'ın düşündüğü başkanlık sistemi hatta bakan yardımcılığı sistemi bugün uygulanan gibi değildi. Ozet olarak partili başkanlık sistemi düşünülüyordu holdingde şirkette bile yeniden yapılanma düzenlerseniz şirket 5 yıldan önce yerine oturmaz. Devlet yapısında da hükümet sistemini Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine dönüştürmek için uzun çalışma ve altyapıya ihtiyaç var. Biz belki çok acele ettik. Ayrıca bazı yeterince tecrübesi olmayan arkadaşlar hükümetlerde görev aldılar. Bakanlıkların müsteşarları eğer hak ederek müsteşarlığa gelmişse bakanlığın hafızasıydı. Müsteşarlar da görev almayınca bir-iki bakanlık hariç bu sefer

bakanlıklarda bazı işler aksadı. Tecrübeli isimler yok. Kadrolar hızla değişti. Bu gerçeklerden hareket ederek toparlanmak gerektiğine ben de inanıyorum .

HALK, LİDER PARTİSİ DEĞİL KADRO PARTİSİ GÖRMEK İSTİYOR

-Eski Ekonomi Bakanı Ali Babacan parti kuracağını açıkladı. Arkasında eski Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün olduğu söyleniyor. Eski Başbakan Ahmet Davutoğlu parti kuracağını açıkladı. Türkiye de yeni bir partiye ihtiyaç var mı? Bunların başarı şanslarını nasıl buluyorsunuz?

COŞKUN-Demokrasilerde bunun önünü kapatmamak lazım. Şu an 77 parti var bunun 24 adedi son 5 yılda kurulmuş. Eğer yeni parti ihtiyaçtan doğuyorsa önce halkta bir beklenti lazım.

Bu beklentiyi hedefe ulaştırmak için ehil kadrolar gerekli hedefe ulaşabilmek için ise güçlü teşkilata, medya gücüne ve para gücüne ihtiyacı var. Yeni hareket bunlara sahip mi değil mi, ona bakmak lazım. İsmi geçen bu arkadaşların bizim çok değer verdiğimiz arkadaşlardır. Sayın Ahmet Davutoğlu Sayın Ali Babacan'dan ayrı hareket etmekte eski Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül ise şu anda aktif siyasetin içinde olmadığını kendisi ifade ediyor. Sayın Ali Babacan de henüz partiyi ve kadroyu açıklamış değil. Dolayısıyla bunları görmeden bir şey söylemek çok yanlış olur. Çünkü bütün mesele Meclis'te güçlü bir grup oluşturamaya bağlıdır. Eğer güçlü bir grubu oluşturamazsanız o zaman arzu ettiğiniz noktaya gelemezseniz. Çünkü siyaset sonuç alma sanatıdır .

-Sayın Bakan'ım Sevgili Ali abi eklemek istediğiniz veya söylemek istediğiniz bir husus var mı?

COŞKUN-Bu imkanı sağladığınız için teşekkür ediyorum. Faydalı çalışmalarınıza bir yazarınız, jüri onursal başkanınız olarak teşekkür ediyorum, özellikle dergi olarak dünyaya açılış yolundaki çalışmalarınızın devamını bekliyorum.

-Ben çok teşekkür ederim. ■